

Staatssecretaris JenV

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota bij Kamerbrief programma Samen tegen
mensenhandel

Datum
29 januari 2024

Ons kenmerk
1

Algemene leiding

Staatssecretaris
Datum/eindparaaf

SG
Datum/paraaf

1. Aanleiding

Tijdens het commissiedebat programma Samen tegen mensenhandel en het opvolgende tweeminutendebat van 21 december jl. heeft de Kamer het kabinet, volgens de motie Bikker c.s.¹, verzocht in goed overleg met samenwerkingspartners en conform geschetste lijnen te komen tot een fundamentele herziening van het actieplan programma Samen tegen mensenhandel inclusief de financiële uitwerking daarvan en concrete doelstellingen.

In het debat heeft u de Kamer toegezegd nog voordat de Kamer de begroting van JenV behandelt – op 7 en 8 februari 2024 – een brief te sturen met daarin een overzicht van de kosten die met het nemen van extra acties met betrekking tot een aantal thema's die door de Kamer zijn genoemd (klantaanpak, de bescherming van minderjarigen, criminele uitbuiting, opvang van slachtoffer en technologie) gemoeid zijn.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met verzending van bijgevoegde Kamerbrief waarmee u uw toezegging aan de Kamer uitvoert.

Bij uw akkoord wordt de brief mede namens de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Welzijn en Sport, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking naar de Kamer verstuurd.

3. Kernpunten

Een deel van de Tweede Kamer gaf tijdens het commissiedebat aan een aantal

¹ TK, 2023/24, 28 638, nr. 238

thema's niet of onvoldoende in het Actieplan terug te zien, zoals de klantaanpak, de bescherming van minderjarigen, criminele uitbuiting, de opvang van slachtoffers en het thema technologie. In opvolging hiervan, en in lijn met motie Bikker c.s., is in de maand januari overleg gevoerd met de meest betrokken samenwerkingspartners. Aan hen is de vraag voorgelegd welke initiatieven in het kader van de genoemde thema's kunnen worden ondernomen en hoeveel die bij benadering gaan kosten.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
29 januari 2024

Ons kenmerk
1

In reactie op het verzoek zijn een vijftigtal voorstellen door ketenpartners aangeleverd. Deze voorstellen zijn vervolgens voorzien van een eerste appreciatie en voorgelegd aan de samenwerkingspartners in de Regiegroep. Met bijgevoegde Kamerbrief worden deze voorstellen vervolgens met de Tweede Kamer gedeeld. Het concept van deze kamerbrief is met de samenwerkingspartners uit de Regiegroep afgestemd.

4. Toelichting input samenwerkingspartners

Tijdens de gesprekken met ketenpartners in januari is duidelijk geworden dat een overgrote meerderheid het huidige Actieplan, zoals dat op 18 oktober 2023 aan de Kamer werd aangeboden, nog steeds steunt en aan de slag wilt met de uitvoering ervan. Deze organisaties beschouwen het plan niet enkel als een reflectie van belangrijke knelpunten in de huidige aanpak, maar ook van de intensieve samenwerking waarvan het plan het resultaat is.

Vanuit de gedachte dat er binnen de aanpak van mensenhandel nooit genoeg kan worden gedaan, is het echter niet moeilijk om mee te gaan in de gedachte van de Tweede Kamer dat er meer gedaan moet worden en meer ambitie kan worden getoond op een aantal specifieke onderwerpen.

In reactie op het verzoek zijn een vijftigtal na het debat ingediende voorstellen besproken met de regiegroep. Op basis van deze bespreking worden de meest kansrijke voorstellen met de Tweede Kamer gedeeld.

Een belangrijke opmerking die bij de appreciaties van de voorstellen moet worden gemaakt is dat deze voorstellen, vanwege de beschikbare tijd, met een beperkte groep van samenwerkingspartners (te weten de Regiegroep) zijn besproken en niet met het bredere veld van meer dan zeventig organisaties die eerder betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van het Actieplan. Ook is op deze voorstellen nog geen uitgebreide uitvoeringstoets gemaakt noch zijn de voorstellen getoetst aan de hand van de vereisten voor beleid die voortvloeien uit een zorgvuldig afgewogen beleidsproces zoals ook door de Kamer gevraagd. Ook financieel en capacitair is het nog beperkt onderbouwd en getoetst.

4.1 Politieke context

In het coalitieakkoord van het kabinet-Rutte IV is bepaald dat het programma Samen tegen mensenhandel vanaf 2023 wordt voortgezet. De opdracht was het programma gezamenlijk met de vele partners in het veld te herijken en te komen tot een gedragen en uitvoerbaar Actieplan.

Met meer dan zeventig organisaties, bestaande uit ervaringsdeskundigen, experts in de aanpak van mensenhandel uit de zorg en opvang, opsporingsdiensten, gemeenten, niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en andere betrokken organisaties, is een jaar lang gewerkt aan een nieuw Actieplan volgens de methode van opgavegericht werken.

Met de verzending van het Actieplan programma Samen tegen mensenhandel op 18 oktober 2023 is uitvoering gegeven aan de afspraak uit het coalitieakkoord.

Met verzending van deze brief, conform uw toezegging, wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over mogelijke aanvullende of alternatieve acties. Inclusief financiële bijlage, maar met een duidelijk voorbehoud. Op het moment dat het Actieplan (fundamenteel) wordt gewijzigd, zal een opvolgende brief of herzien Actieplan via de ministerraad afstemming moeten vinden.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
29 januari 2024

Ons kenmerk
1

4.2 Financiële overwegingen

Voor de uitvoering en implementatie van dit programma is per 1 januari 2023 structureel € 2 miljoen beschikbaar (coalitieakkoord kabinet Rutte IV). In de bijlage bij de Kamerbrief zijn voorstellen opgenomen die door de regiegroep zijn voorgesteld. Daarbij zijn indicatieve bedragen genoemd. Deze bedragen betreffen een eerste ruwe inschatting en behoeven nog nadere uitwerking. In de brief geeft u aan dat er geen dekking is voor extra maatregelen; u heeft totaal 2 miljoen beschikbaar op uw begroting.

Op 19 december 2023 heeft het lid Grinwis c.s. een amendement ingediend om extra middelen (€2 miljoen) voor de bestrijding van mensenhandel te regelen vanuit de middelen van de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Dit amendement is niet aangenomen.

4.3 Juridische overwegingen

N.v.t.

4.4 Krachtenveld

Bij de totstandkoming van het Actieplan zijn meer dan zeventig organisaties betrokken geweest. In de korte tijd tussen het debat van 21 december 2023 en de begrotingsbehandeling op 7 en 8 februari 2024 was het niet mogelijk om een uitgebreide ronde te maken bij deze organisaties en is er alleen contact geweest met de leden van de regiegroep programma Samen tegen mensenhandel. In de regiegroep nemen vertegenwoordigers van de volgende organisaties deel: het ministerie van Justitie en Veiligheid, het ministerie van Buitenlandse zaken, het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), de politie, het openbaar ministerie (OM), de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel (CoMensha), het Strategisch Overleg Mensenhandel (SOM)², de Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC's) en het Landelijk Informatie- en Expertise Centrum (LIEC), een vertegenwoordiger van zorgcoördinatoren mensenhandel in Nederland.

4.5 Strategie

N.v.t.

4.6 Uitvoering

Duidelijk is geworden dat een overgrote meerderheid van de samenwerkingspartners in het mensenhandel domein het huidige Actieplan nog

² Het SOM bestaat uit de volgende organisaties: Humanitas Expertisecentrum Seksualiteit, Sekswerk en Mensenhandel (ESSM), Fier, CoMensha, Leger des Heils, Fairwork, Defence for Children, HVO Querido, Lumens, SHOP Den Haag, Moviera, Rode Kruis en Centrum Kinderhandel en Mensenhandel (CKM).

steeds steunt en aan de slag wilt met de uitvoering ervan. Gevolg van motie Bikker c.s. is dat pas na accordering van de Tweede Kamer uitvoering kan worden gegeven aan de acties uit het Actieplan waar financiële middelen mee gemoeid zijn.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

4.7 Implementatie

N.v.t.

Datum
29 januari 2024

4.8 Communicatie

N.v.t.

Ons kenmerk
1

4.9 Ontwikkelingen hiervoor

Samen met ervaringsdeskundigen, experts in de aanpak van mensenhandel uit de zorg en opvang, opsporingsdiensten, gemeenten, niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en andere betrokken organisaties is gewerkt aan een Actieplan volgens de methode van opgavegericht werken. Het doel van deze methode is tot een aanpak te komen die vanuit het brede werkveld tot stand is gekomen en wordt gedragen. Er zijn vier rondetafelbijeenkomsten georganiseerd met ervaringsdeskundigen en vertegenwoordigers van meer dan zeventig verschillende organisaties. Hierover is de Kamer per brief geïnformeerd op 22 maart jl.³ Van de problemen in de aanpak van mensenhandel is een gezamenlijk beeld opgesteld in een bloemlezing.⁴ Vervolgens is gewerkt aan een analyse van de oorzaken van die problemen. Daarna is gezamenlijk gekeken naar het aanpakken van de problemen en oorzaken: waar zijn interventies nuttig? Daarbij zijn ook operationele doelen geformuleerd: waar willen we zijn over een aantal jaar? Wat moet dan zijn bereikt? Tot slot is gewerkt aan het formuleren van acties: wat moet er gebeuren om het gezamenlijke doel te behalen? En wie gaat wat doen?

Op basis van de input van de rondetafels en verdiepende bijeenkomsten is vervolgens door een brede werkgroep en stuurgroep gewerkt aan het Actieplan. In deze gremia zijn de ministeries van JenV, SZW, VWS en BZ, VNG, RIEC-LIEC, OM, Politie, NLA, CoMensha, CKM, zorg- en opvangorganisaties en ngo's vertegenwoordigd.

Het resultaat van deze inspanningen is het Actieplan programma Samen tegen mensenhandel.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

³ Kamerstukken II 2023 28638, 217.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/03/22/tk-bijlage-bloemlezing-programmasamen-tegen-mensenhandel>